

Kommunåterkoppling 2017

Trosa

Elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan

LANDSTINGET
SÖRMLAND

Inledning

Landstinget Sörmland har som mål att vara Sveriges friskaste län år 2025. En del av målet är en förbättrad folkhälsa och en mer jämlik hälsa. Under våren 2017 genomförde Landstinget Sörmland för sjätte gången Liv & Hälsa ung undersökningen, en enkätundersökning om barns och ungas levnadsvanor, livsvillkor och hälsa.

Sörmländska elever i årskurserna 7 och 9 i grundskolan samt årskurs 2 på gymnasiet har deltagit i undersökningen. Eleverna har besvarat enkäterna under skoltid, när skolpersonal varit närvarande. Av Sörmlands 63 skolor med elever i någon av dessa årskurser deltog 59 i undersökningen, drygt 7 800 elever. Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017.

Vad vet vi om barns och ungas hälsa och uppväxtvillkor?

Barn och unga i Sverige mår generellt sett bra och är nöjda med sina liv. Sedan 1990-talet har ungdomsgenerationen däremot haft en sämre hälsoutveckling än andra åldersgrupper, framförallt när det gäller den psykiska ohälsan. Vi vet också att barns och ungas uppväxtvillkor inte är jämlika, vilket medför att vissa löper större risk än andra att råka ut för problem och ohälsa. En mindre grupp lever dessutom under svåra förhållanden som går att härleda till deras livsvillkor och familjeförhållanden.

Hälsans bestämningsfaktorer

Hälsa innefattar fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och är en resurs hos individen. Hälsan påverkas av en rad olika faktorer på olika nivåer runt individen. Inom folkhälsoarbetet används ofta begreppet hälsans bestämningsfaktorer för att ge en bild av dessa samband. Bestämningsfaktorerna kan påverka hälsan negativt och positivt, vilket benämns som riskfaktorer och skyddsfaktorer. Riskfaktorer är de bestämningsfaktorer som ökar risken för ohälsa, problem eller riskbeteenden. Det kan vara en egenskap, en händelse, ett förhållande eller en process.

Det är viktigt att så tidigt som möjligt fånga upp de barn och unga som är på väg in i ett negativt beteende och där man kan se att det finns riskfaktorer som bidrar till detta. Skyddsfaktorer är de faktorer som ökar individens möjligheter att bibehålla en god hälsa och är en motvikt till riskfaktorer. En skyddsfaktor kan liknas vid en buffert mot risker. Risken blir mindre när skyddsfaktorn finns och större när skyddsfaktorn saknas.

Vad är en kommunåterkoppling?

Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017. Kommunåterkopplingarna redovisas årskursvis och innehåller resultat som har betydelse för elevernas hälsa och välbefinnande.

Att tolka resultaten i tabellerna

På följande sidor redovisas resultaten för kommunen från 2017 års Liv & Hälsa ung undersökning. Resultaten är uppdelade på tjejer och killar, men visar även hur det ser ut för hela elevgruppen. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. I tabellerna redovisas andelar (%) för tjejer, killar och totalt uppdelat på kommunens (K) och länets (L) värden. Varje årskurs redovisas separat. För årskurs 7 och 9 gäller redovisningen elever som går i skolan i kommunen, oavsett om de bor i kommunen eller inte. För årskurs 2 på gymnasiet gäller redovisningen den kommun eleven bor i.

Kommunåterkopplingens begränsningar och överväganden

I kommunåterkopplingen redovisas resultat på olika nivåer. För att skydda enskilda elevers svar redovisas inte resultat på frågor som baseras på färre än 30 elever. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. Kommuner med få elever bör vara uppmärksamma på att enstaka elevers svar motsvarar stora procentsatser. Till exempel om 3 elever av 30 röker, visar våra tabeller att 10 procent av eleverna röker. Detta gör att siffrorna bör tolkas med försiktighet.

Några frågor att fundera på när du läser tabellerna:

- Skiljer sig kommunen åt från länet?
- Finns skillnader mellan tjejer och killar?
- Vad kan eventuella skillnader bero på?
- Vad betyder resultaten för oss?
- Framträder ett mönster som gör att vi kan behöva arbeta särskilt med något område?

Antal och andel elever i deltagande skolor som svarat på Liv & Hälsa ung enkäten 2017

	Antal elever åk 7	Andel (%) elever åk 7	Antal elever åk 9	Andel (%) elever åk 9	Antal elever åk 2 gymn.	Andel (%) åk 2 gymn.
Trosa	123	86	133	88	-	-
Sörmland	2 792	85	2 698	84	2 317	82

En förhållandevis stor andel av Trosas gymnasieungdomar går i skolan utanför länet. Detta gör att resultaten inte kan antas spegla förhållandena för samtliga elever i årskurs 2 i Trosas kommun. Av detta skäl redovisas inte värdena för årskurs 2.

Årskurs 7

Resultat om skolan

Trosa kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan						
Trivs bra i skolan	84	74	75	84	78	78
Har oftast någon att vara med på rasterna	91	88	82	90	85	89
Skolkar aldrig	83	82	85	83	84	82
Har blivit mobbad den här terminen	11	19	12	13	12	17
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	0	4	5	4	4	4
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	86	89	88	86	86	87
Elever som inte gör läxor	5	6	7	5	7	6
Jag har studiero på lektionerna	28	28	36	32	31	30

Resultat om levnadsvanor

Trosa kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	81	76	88	85	85	80
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	56	63	54	66	55	64
Dricker läsk dagligen	5	6	5	11	7	9
Äter frukt eller grönsaker dagligen	66	54	40	50	53	52
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	47	42	51	43	51	43
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	95	85	86	88	89	86
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	45	48	61	57	52	52
Kan simma 200 meter	93	92	97	93	93	92
Sover mindre än 7 timmar per natt	24	28	29	23	29	26

Resultat om tobak och alkohol

Trosa kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak och alkohol						
Röker dagligen eller ibland	3	4	2	3	4	4
Snusar dagligen eller ibland	0	0	0	2	2	2
Druckit alkohol någon gång	20	25	29	29	27	28
Berusad/full någon gång	36	18	19	14	29	17

Resultat om mående och hälsa

Trosa kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	78	70	82	87	79	78
Glad i stort sett varje dag	55	56	64	66	60	60
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	50	52	67	74	58	62
Huvudvärk mer än en gång i veckan	9	19	13	9	10	14
Stressad mer än en gång i veckan	62	56	45	36	55	46
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	9	14	5	9	9	12

Resultat om hem och fritid

Trosa kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	100	94	97	95	96	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	86	87	84	92	84	89
Nöjd med sin fritid	78	77	86	90	81	83
Har en kompis jag kan prata ”om allt” med	91	90	85	87	87	88
Elever med utländsk bakgrund	16	21	16	20	17	20
Bott i Sverige 9 år eller mindre	12	12	9	12	12	12
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	5	11	7	10	6	11
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	60	66	65	65	62	65

Teckenförklaring

K=Kommunen

L=Länet

Årskurs 9

Resultat om skolan

Trosa åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan						
Trivs bra i skolan	70	72	77	80	74	75
Har oftast någon att vara med på rasterna	92	89	92	91	92	90
Skolkar aldrig	78	74	76	73	76	73
Har blivit mobbad den här terminen	17	15	15	12	16	14
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	0	2	2	3	1	3
Oftast eller alltid trygg på väg till och från skolan	100	96	100	96	100	96
Oftast eller alltid trygg i klassrummet	98	96	98	96	98	95
Oftast eller alltid trygg på rasterna i skolan	97	96	98	96	98	95
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	84	84	86	77	85	80
Elever som inte gör läxor	13	6	18	10	16	9
Har betyg F i 1-2 ämnen eller fler	19	23	28	32	24	28
Har en sjukdom som påverkar skolarbetet/läxor	20	15	14	13	17	14
Har ett funktionshinder som påverkar skolarbetet/läxor	28	18	25	18	26	18

Resultat om levnadsvanor

Trosa åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	76	72	89	78	82	75
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	68	69	73	67	71	67
Dricker läsk dagligen	5	10	13	19	9	15
Äter frukt eller grönsaker dagligen	60	62	56	53	59	57
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	50	47	40	48	43	48
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	75	82	89	87	82	84
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	46	49	71	62	58	55
Kan simma 200 meter	92	93	97	94	94	93
Sover mindre än 7 timmar per natt	23	38	27	32	26	36

Teckenförklaring

K=Kommunen

L=Länet

Resultat om tobak, alkohol och droger

Trosa åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak, alkohol & droger						
Röker dagligen eller ibland	14	10	5	9	10	10
Snusar dagligen eller ibland	0	1	6	9	5	6
Använt e-cigarett senaste 12 månaderna	16	19	20	25	18	22
Rökt vattenpipa senaste 12 månaderna	9	15	11	18	11	17
Druckit alkohol senaste 12 månaderna	49	41	27	36	39	39
Berusad/full 1 gång i månaden eller oftare senaste 12 månaderna	7	14	18	17	12	17
Det är inte okej för mina föräldrar att jag dricker alkohol	79	81	77	80	77	80
Har använt narkotika någon gång	3	4	3	7	3	6

Resultat om mående och hälsa

Trosa åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	64	66	75	82	69	73
Glad i stort sett varje dag	53	50	60	61	55	55
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	44	50	66	71	55	61
Huvudvärk mer än en gång i veckan	19	24	10	11	15	18
Stressad mer än en gång i veckan	67	67	47	42	56	55
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	23	23	12	11	17	17

Resultat om hem och fritid

Trosa åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	95	95	94	94	95	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	87	85	94	89	91	87
Nöjd med sin fritid	68	70	87	84	78	77
Trivs bra med livet just nu	85	81	92	89	88	84
Har en kompis jag kan prata ”om allt” med	92	86	90	82	91	84
Ser ljusst på framtiden	63	66	79	77	71	70
Elever med utländsk bakgrund	5	23	21	24	13	23
Bott i Sverige 9 år eller mindre	3	11	13	14	9	13
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	13	14	8	13	11	13
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	58	63	69	61	63	61

Vill du veta mer om enkätundersökningen, titta på
Liv & Hälsa ungs webbplats www.landstingetsormland.se/lhu

Återkopplingen är sammanställd av arbetsgruppen för
Liv & Hälsa ung i Landstinget Sörmland.
Januari 2018

